

 Cuprins

PREFAȚĂ..... 5

CAPITOLUL I

REPERE ISTORICE PRIVIND DREPTURILE SUCCESORALE ALE
SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR DIN CELE MAI VECHI TIMPURI PÂNĂ
ÎN PREZENT. ASPECTE LEGISLATIVE LA NIVEL NAȚIONAL ȘI
INTERNAȚIONAL 9

1.1. Date istorice care fac referire la drepturile succesoriale
ale soțului supraviețuitor în diferite coduri și documente
internaționale 9

1.2. Moștenirea în dreptul babilonian..... 10

1.3. Moștenirea în vechiul drept indian 11

1.4. Moștenirea în dreptul Greciei antice 12

1.5. Moștenirea în dreptul evreiesc vechi 13

1.6. Moștenirea în dreptul roman..... 14

1.6.1. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor
în dreptul roman..... 16

1.7. Evoluția istorică a drepturilor succesoriale ale soțului
supraviețuitor în legislația națională 23

1.7.1. Codul lui Ipsilante (Pravilniceasca condică) în Țara
Românească 1780-1817 24

1.7.2. Legiuirea Caragea în Țara Românească 1817-1864..... 26

1.7.3. Codul lui Andronake Donici în Moldova 1814-1817 28

1.7.4. Codul Calimach în Moldova 1817-1864 30

1.7.5. Dispozițiile Codului civil din 1864..... 32

CAPITOLUL II

DREPTURILE SUCCESORALE ALE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN
CONCURS CU CLASELE DE MOȘTENITORI LEGALI ÎN DREPTUL
NAȚIONAL 39

Considerații generale 39

2.1. Noțiuni generale 39

2.2. Precizări terminologice 43

2.3. Sediul materiei..... 45

2.4. Felurile moștenirii 46

2.5. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor 49

2.5.1. Definiție. Sediul materiei.....	49
2.5.2. Condițiile cerute soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni.....	52
2.5.3. Capacitatea succesorală.....	53
2.5.4. Calitatea de soț supraviețuitor	53
2.5.4.1. Ipoteza divorțului.....	55
2.5.4.2. Ipoteza constatării nulității sau a anulării căsătoriei.....	59
2.6. Nedemnitățile soțului supraviețuitor	61
2.7. Regimul juridic al nedemnității succesorală a soțului supraviețuitor	64
2.8. Efectele juridice pe care le produce nedemnitățile succesorală a soțului supraviețuitor	66
2.8.1. Efectele nedemnității soțului supraviețuitor față de el însuși	66
2.8.2. Efectele nedemnității soțului supraviețuitor față de terți.....	67
2.9. Înlăturarea nedemnității succesorală a soțului supraviețuitor	68
2.10. Dezmoștenirea soțului supraviețuitor	70
2.10.1. Nulitatea dezmoștenirii	74
2.11. Corelația dintre dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales la încheierea căsătoriei	75
2.12. Clauza de precuput.....	77
2.12.1. Sediul materiei. Noțiuni	80
2.12.2. Regimul juridic al instituirii clauzei	81
2.12.3. Soțul supraviețuitor, beneficiar al clauzei de precuput	87
2.12.4. Obiectul clauzei de precuput.....	88
2.12.5. Caracterele juridice ale clauzei de precuput.....	89
2.12.6. Efectele și modul de aplicare al clauzei de precuput	90
2.13. Enumerarea drepturilor succesorală ale soțului supraviețuitor.....	92
2.14. Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor în concurs cu alte clase de moștenitori legali.....	92
2.14.1. Cota care revine soțului supraviețuitor în concurs cu clasele de moștenitori legali	92
2.14.2. Probleme speciale privind drepturile succesorală ale soțului supraviețuitor	94
2.14.3. Imputarea cotei ce revine soțului supraviețuitor.....	98
2.15. Lichidarea comunității legale de bunuri în cadrul procedurii succesorală notariale între soțul supraviețuitor și moștenitori	100

CAPITOLUL III

REZERVA SUCCESORALĂ, COTITATEA DISPONIBILĂ ȘI

REDUCȚIUNEA LIBERALITĂȚILOR ÎN DREPTUL NAȚIONAL.....	103
3.1. Evoluția legislativă.....	105
3.2. Codul civil napoleonean	106
3.3. Codul civil de la 1864.....	110
3.3.1. Calculul rezervei în cazul renunțării sau nedemnității unora dintre moștenitorii rezervatari.....	111
3.3.2. Calculul rezervei soțului supraviețuitor	112
3.4. Rezerva succesorală în legislația actuală.....	114
3.4.1. Caracterile juridice ale rezervei succesoriale	116
3.4.2. Situația indisponibilității rezervei succesoriale	123
3.5. Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor.....	123
3.5.1. Imputarea rezervei soțului supraviețuitor asupra moștenirii.....	132
3.6. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor.....	134
3.6.1. Cotitatea disponibilă.....	135
3.6.2. Calculul rezervei și al cotității disponibile	143
3.7. Reducțiunea liberalităților excesive	148

CAPITOLUL IV

DREPTUL DE OPȚIUNE SUCCESORALĂ AL SOȚULUI

SUPRAVIEȚUITOR.....	156
4.1. Considerații generale cu privire la dreptul de opțiune succesorală.....	156
4.1.1. Noțiunea de opțiune succesorală	156
4.1.2. Dispozițiile Codului civil de la 1864 cu privire la retransmiterea dreptului de opțiune succesorală	160
4.1.3. Reglementarea retransmiterii dreptului de opțiune succesorală în legislația actuală.....	162
4.1.4. Persoanele care au dreptul de opțiune succesorală	170
4.1.5. Condițiile de validitate ale actului de opțiune succesorală	172
4.2. Acceptarea moștenirii	179
4.2.1. Acceptarea voluntară	179
4.2.1.1. Acceptarea voluntară expresă.....	180
4.2.1.2. Acceptarea voluntară tacită.....	181
4.3. Acceptarea forțată a moștenirii.....	185
4.4. Efectele pe care le produce acceptarea moștenirii.....	189
4.4.1. Efectele generale ale acceptării moștenirii.....	189
4.4.2. Efectele speciale ale acceptării moștenirii	191

4.5. Renunțarea la moștenire	192
4.5.1. Condiții de fond	192
4.5.2. Condiții de formă	194
4.5.3. Efectele renunțării	198
4.5.3.1. Condițiile în care renunțarea la moștenire poate fi revocată	200
4.6. Apărarea drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor prin petiția de ereditate	202
4.6.1. Efectele petiției de ereditate.....	204

CAPITOLUL V

SOTUL SUPRAVIEȚUITOR, MOSTENITOR SEZINAR. RAPORTAREA

DONAȚIILOR. PARTAJAREA BUNURILOR SOȚULUI DEFUNCT	208
5.1. Calitatea de moștenitor sezinar a soțului supraviețuitor	208
5.1.1. Efecte.....	208
5.2. Soțul supraviețuitor. Raportarea donațiilor	209
5.2.1. Raportul donațiilor	209
5.2.2. Condițiile	211
5.2.3. Donații care sunt exceptate de la raport.....	213
5.2.4. Modalitățile de realizare a raportului donațiilor	214
5.3. Partajarea bunurilor soțului defunct.....	217
5.3.1. Obiectul partajului succesoral	218
5.3.2. Formele partajului succesoral	220

CAPITOLUL VI

DREPTURILE SUCCESORALE ALE SOTULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN

LEGISLATIA ALTOR STATE.....	223
6.1. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Franței.....	230
6.2. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Ungariei	243
6.3. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Belgiei.....	264
6.4. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Austriei	271
6.5. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Croatiei.....	274
6.6. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Danemarcei.....	280

6.7. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Republicii Albania.....	281	
6.8. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Regatului Unit.....	286	
6.8.1. Doctrina precedentului în sistemul de drept comun (COMMON LAW SISTEM).....	287	
6.8.2. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Angliei.....	290	
6.8.3. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Scoției.....	292	
6.8.4. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația Irlandei de Nord.....	294	
CAPITOLUL VII		
DREPTURILE SUCCESORIALE ALE SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR ÎN LEGISLAȚIA UNOR STATE FEDERATE ALE STATELOR UNITE ALE AMERICII.....		317
7.1. Aspecte introductive.....	317	
7.2. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului Alaska.....	326	
7.3. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului Louisiana.....	327	
7.4. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului Iowa.....	332	
7.5. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului California.....	334	
7.6. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația unor state din America Latină.....	337	
7.6.1. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului Mexic.....	338	
7.6.2. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația statului Columbia.....	340	
CAPITOLUL VIII		
DREPTURILE SUCCESORIALE ALE SOTULUI SUPRAVIETUITOR IN LEGISLATIA UNOR STATE DIN ORIENTUL MIJLOCIU.....		343
8.1. Aspecte introductive.....	343	
8.2. Dreptul succesoral Islamic.....	348	

CAPITOLUL IX

DREPTURILE SUCCESORALE ALE SOTULUI SUPRAVIETUITOR ÎN

LEGISLATIA UNOR STATE ASIATICE 354

9.1. Scurt istoric 354

9.2. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în legislația
Republicii Socialiste Vietnam 3569.3. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în Republica
Populară Chineză 3609.4. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în Republica
Indonezia 365

CONCLUZII..... 371

BIBLIOGRAFIE 383